

Technologie těžby

Doprava vápence z lomů

Vápenec se v ideální případě zpracovával přímo v lomech nebo jejich blízkosti. V mnoha případech ho však bylo nutné dopravovat i několik desítek kilometrů. K dispozici je několik způsobů. Zatímco koňské povozy a lanovky už v Českém krasu nenajdeme, železnici a nákladní automobily můžeme potkávat stále.

Koňské povozy byly kamiony své doby. Hlavně vozy těžce naložené vápencem poškozovaly tehdejší cesty. V reakci na to vydal Okresní výbor v Berouně 16. dubna 1903 vyhlášku, podle níž si museli všichni povozníci dovážející vápenný kámen po živnostensku zažádat o výjimku. Navíc nesměl žádný povoz vést náklad vápence těžší než 20 q. Třetí změnou bylo, že všechna čtyři kola musí být opatřena loukotěmi širokými 10 cm. Na dodržování těchto podmínek dohlíželi cestáři.

Velikou výhodou měly lomy otevřené poblíž železnice. Těm stačilo zavést z trati k lomu vlečku a vápenec nakládat na železniční vagóny. Vlečky dosahovaly většinou délky maximálně v řádech stovek metrů. Výjimku tvoří 12,5 km dlouhá vlečka Lomů Mořiny ze závodu Mořina do nádraží v Rudné a 5,4 km dlouhá vlečka Velkolomu Čertovy schody z Tmaně do nákladního nádraží Beroun na snímku.

Spíše lokální význam měly úzkorozchodné dráhy. Ta nejvýznamnější a nejdelší z nich spojovala lomy v Koněprusích a na Damilu u Tetína s vápenkami a cementárnami v Berouně a Králově Dvoře. Do provozu byla uvedena v roce 1898 a fungovala do roku 1962. Její délka přesahovala přes 11 km. Na snímku je tunel a zářez malodráhy v prostoru Císařského lomu u Koněprus, dnes odtěžené Velkolomem Čertovy schody.

Velké výškové rozdíly či řeky a další výrazné terénní nerovnosti překlenovaly lanové dráhy. Často využívaly speciálně upravené železniční vozíky, které se k lanovce přitlačily po kolejkách, poté se odpojily od podvozku a pokračovaly zavěšené na lanovce. Nejdelší lanové dráhy spojovaly lomy na Lejškově u Málkova se Zdicemi, (na snímku) Císařský lom v Koněprusích s Královodvorskou cementárnou, lom Na Chlumu u Srbska s železniční stanicí Srbsko či lomy na Parapleti (Solvayovy lomy) u sv. Jana pod Skalou s Jánskou.

